

POWIATOWY URZĄD PRACY W ŻNINIE

**Sprawozdanie -
realizacja bonu na zasiedlenie
w latach
2014 - 2020**

Żnin 2021 r.

Spis treści

SPIS SPRAW	1
WPROWADZENIE.....	2
1. BON NA ZASIEDLENIE – WSPARCIE MOBILNOŚCI NA RYNKU PRACY	3
2. WARUNKI PRYZNANIA BONU NA ZASIEDLENIE.....	4
3. ZOBOWIĄZANIA	6
4. WYBRANE DANE STATYSTYCZNE.....	7
4.1 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I LIMITY.....	7
4.2 STRUKTURA OSÓB OBJĘTYCH AKTYWIZACJĄ W RAMACH BONU.....	8
4.3 EFEKTYWNOŚĆ ZATRUDNIENIOWA.....	17
PODSUMOWANIE.....	19
SPIS TABEL.....	20
SPIS WYKRESÓW.....	20

Wprowadzenie

Problem bezrobocia ludzi młodych, zwłaszcza tych, którzy po opuszczeniu murów szkolnych próbują wejść na rynek pracy jest ogromnym wyzwaniem dla polityki zatrudnienia. Trudna sytuacja na rynku pracy wśród ludzi młodych związana jest nie tylko z sytuacją demograficzną w poszczególnych latach czy brakiem równowagi pomiędzy rynkiem pracy a ofertą szkolnictwa. Duże znaczenie niewątpliwie odgrywa tutaj również sfera mentalna przedstawicieli młodego pokolenia, którzy dość często rozpoczynając swoją przygodę na rynku pracy przyjmują jednocześnie postawę pasywną i roszczeniową.

Skala problemu bezrobocia wśród ludzi młodych wymusiła korektę polityki na rynku pracy. W ślad za tym została w 2014 roku znowelizowana ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Nowelizacja ww. ustawy, która weszła w życie 27 maja 2014 r. wprowadziła nowe rozwiązania dotyczące bezpośrednio ludzi młodych. Wprowadzono bowiem nowe instrumenty rynku pracy skierowane do osób do 30 roku życia. Mowa tutaj o czterech rodzajach bonów: szkoleniowy, stażowy, zatrudnieniowy i na zasiedlenie (art. 66 n ww. ustawy).

Niniejsze sprawozdanie stanowi zbiór informacji na temat bonu na zasiedlenie, który przez Powiatowy Urząd Pracy w Żninie (PUP w Żninie) był z powodzeniem realizowany od początku wdrożenia tej formy aktywizacji zawodowej. Prezentuje ono zasady i warunki udzielania wsparcia, źródła finansowania tego instrumentu, strukturę i udział w nim osób bezrobotnych oraz zapotrzebowanie na jego realizację.

Materiał opracowano na podstawie sprawozdań MPiPS - 01, MRPiPS – 01 o rynku pracy, MRPiPS – 02, sprawozdań Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie z działalności urzędu w latach 2014–2020, systemu SYRIUSZ oraz rejestrów zawieranych umów w związku z wydaniem bonu na zasiedlenie w PUP w Żninie.

1. Bon na zasiedlenie – wsparcie mobilności na rynku pracy

Bon na zasiedlenie (bon) stanowi w świetle ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku jeden z instrumentów rynku pracy¹. Jest to forma wsparcia finansowego dla osób do 30 r.ż. w wysokości co najwyżej dwukrotności przeciętnego wynagrodzenia za pracę, przyznawana beneficjentowi na podstawie umowy zawartej między osobą wnioskującą a starostą powiatu zamieszkiwanego przez ww. osobę. Środki finansowe wypłacane w oparciu o zawartą umowę wydawane są na wniosek bezrobotnego i powinny zostać wydatkowane przez beneficjenta na pokrycie kosztów zamieszkania poza miejscem dotychczasowego pobytu.

Bon na zasiedlenie (bon migracyjny) jest fakultatywną formą pomocy i aktywizacji osób bezrobotnych. Urzędy pracy udzielają wsparcia w oparciu o Ustawę o promocji (...) i wytyczne dot. bonu na zasiedlenie otrzymane od Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a także wew. kryteria/zasady dotyczące warunków przyznawania ww. wsparcia. Zgodnie z wyjaśnieniami MRPiPS „organ podejmujący decyzję w kwestii przyznania wsparcia osobom bezrobotnym kierować się musi zasadą racjonalnego wydatkowania środków publicznych”². Istotny jest również fakt, że odmowa przyznania wsparcia nie ma charakteru decyzji administracyjnej w związku z czym nie przysługuje od niej odwołanie.

Zawarcie umowy z Pracodawcą może nastąpić dopiero po podpisaniu umowy z urzędem pracy. Złożenie wniosku o bon na zasiedlenie nie oznacza utraty statusu osoby bezrobotnej.

Celem wprowadzenia nowego instrumentu wsparcia było zwiększenie mobilności geograficznej ludzi młodych. Środki finansowe wypłacane w ramach bonu powodują zwiększenie zdolności młodych bez pracy do zmiany miejsca zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia, a tym samym szybkie wyjście z bezrobocia. Powodem zmiany miejsca zamieszkania a tym samym poszukiwania zatrudnienia z dala od dotychczasowego miejsca pobytu jest nie tylko większa możliwość rozwoju zawodowego, czy też motywacja zarobkowa (w tym kwestia wyższych wynagrodzeń za analogiczną pracę w innych częściach kraju). Osoby bezrobotne uzasadniając powody poszukiwania pracy z dala od domu wymieniają m.in. chęć życia i wiązania swojej drogi zawodowej z dużym ośrodkiem miejskim,

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2021 poz. 1100 z późn. zm.)

² Odpowiedź na interpelację nr 6639 w sprawie „Bonu na zasiedlenie” realizowanego w ramach form wsparcia dla osób bezrobotnych, które nie przekroczyły 30 roku życia, (<https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=6C29EA7D>)

możliwość uruchomienia działalności gospodarczej w miejscowości, w której jest większy dostęp do rynku zbytu na produkty czy usługi, brak zobowiązań, co pozwala na swobodne przemieszczanie się w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy oraz nieskomplikowana procedura uzyskania i rozliczenia bonu.

2. Warunki przyznania bonu na zasiedlenie

Do głównych kryteriów branych pod uwagę przy przyznawaniu bonu na zasiedlenie należą wiek (do 30 r.ż.) oraz deklaracja podjęcia przez osobę bezrobotną pracy poza miejscem dotychczasowego zamieszkania. Starosta na wniosek bezrobotnego może przyznać bon na zasiedlenie w związku z podjęciem przez niego poza miejscem dotychczasowego zamieszkania, zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, jeżeli:

- z tytułu ich wykonywania będzie osiągał wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz będzie podlegał ubezpieczeniom społecznym;
- odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej wynosi co najmniej 80 km lub czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania środkami transportu zbiorowego przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie;
- będzie pozostawał w zatrudnieniu, wykonywał inną pracę zarobkową lub będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Warto podkreślić, że beneficjent niezależnie od formy prawnej, w oparciu o którą świadczy pracę lub prowadzi działalność gospodarczą w okresie 8 miesięcy od dnia otrzymania bonu musi przez okres 6 miesięcy otrzymywać co najmniej minimalne wynagrodzenie. Oznacza to, że jeśli w trakcie trwania umowy wzrośnie kwota minimalnego wynagrodzenia, wzrosnąć musi również pensja beneficjenta.

Istotny jest również fakt, że osoba, która otrzymała bon na zasiedlenie ma obowiązek przebywania w zatrudnieniu co najmniej 6 miesięcy. Nie ma zatem znaczenia czy świadczy ona pracę w sposób rzeczywisty, czy przebywa np. na zasiłku chorobowym lub macierzyńskim jeśli w okresie tym przysługuje jej prawo do wynagrodzenia. Co istotne, beneficjent nie ma obowiązku wiązania się z jednym pracodawcą przez okres

6 miesięcy. Rozpoczynając pracę u nowego pracodawcy musi spełniać wszystkie ww. warunki przyznania bonu.

Poza ogólnymi warunkami przyznania bonu, które zostały wskazane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, PUP w Żninie na przestrzeni kilku lat stosował dodatkowe kryteria, mając na uwadze racjonalność wydatkowania środków i zainteresowanie formą. Poza tym, zgodnie z kryteriami przyznania bonu na zasiedlenie istnieją pewne rodzaje zawodów jakich osoba bezrobotna nie może podjąć w ramach zawartej umowy z urzędem. Jest to np:

- zatrudnienie w ramach kontraktu na pełnienie służby na stanowisku żołnierza zawodowego;
- nawiązanie stosunku służbowego w Policji;
- odbycie stażu podyplomowego, w ramach którego lekarz/lekarz dentysta wykonuje zawód na podstawie ograniczonego prawa do wykonywania tego zawodu;
- praca w zawodzie: przedstawiciel handlowy, telemarketer, agent ubezpieczeniowy.

Aby zapobiec ewentualnym nadużyciom PUP w Żninie wprowadził również ograniczenia dotyczące podjęcia zatrudnienia/innej pracy zarobkowej u Pracodawcy, u którego beneficjent był wcześniej zatrudniony.

3. Zobowiązania

Wraz z podpisaniem umowy i wypłatą świadczenia z tytułu bonu na zasiedlenie beneficjent przyjmuje określone obowiązki takie jak:

- w terminie do 30 dni od dnia otrzymania bonu na zasiedlenie dostarczyć do powiatowego urzędu pracy dokument potwierdzający podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej oraz oświadczenie dot. spełnienia warunku przyznania bonu związanego z odległością od dotychczasowego miejsca zamieszkania a miejscem podjęcia zatrudnienia;
- w terminie do 7 dni, odpowiednio od utraty zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej i od dnia podjęcia nowego zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, przedstawić powiatowemu urzędowi pracy oświadczenie o utracie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej i podjęcia nowego zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej oraz oświadczenie o spełnieniu warunku dot. odległości;
- w terminie do 8 miesięcy od dnia otrzymania bonu na zasiedlenie udokumentować pozostawanie w zatrudnieniu, wykonywanie innej pracy zarobkowej lub prowadzenie działalności gospodarczej przez okres 6 miesięcy.

Dokumenty i oświadczenia, o których mowa powyżej mogą być przekazywane w szczególności za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu przepisów o prawie pocztowym lub w postaci elektronicznej na elektroniczną skrzynkę podawczą PUP w Żninie. Ustawodawca nie sprecyzował jakie dokumenty należy przedłożyć w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, czy rozpoczęcia działalności gospodarczej a następnie spełnienia warunku mówiącego o przepracowaniu okresu 6 miesięcy. PUP w Żninie respektuje szereg różnych dokumentów. Mogą to być m. in.:

- umowy i świadectwa pracy;
- zaświadczenia od Pracodawców potwierdzające zatrudnienie i wysokość otrzymywanego wynagrodzenia za poszczególne miesiące brutto;
- zaświadczenia od zleceniodawcy o okresie świadczenia pracy zarobkowej i osiąganym wynagrodzeniu;

- kopie listy płac wraz z potwierdzeniem odbioru wynagrodzenia;
- zaświadczenia z ZUS o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu lub kopii deklaracji ZUS IMIR/RCA;
- wydruk ze strony CEiDG lub KRS;
- zestawienie przychodów osiąganych w poszczególnych miesiącach;
- formularz informacji przedstawionych przy ubieganiu się o pomoc de minimis.

W przypadku niewywiązania się z powyższych obowiązków beneficjent zobowiązany jest do **zwrotu kwoty bonu** w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty:

- w całości, w przypadku niespełnienia warunku dot. podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub rozpoczęcia działalności gospodarczej w ciągu 30 dni od dnia otrzymania bonu oraz w przypadku niedostarczenia dokumentów w ciągu 7 dni od dnia przerwania zatrudnienia lub podjęcia kolejnego zatrudnienia;
- proporcjonalnie do udokumentowanego okresu pozostawania w zatrudnieniu, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej.

4. Wybrane dane statystyczne

4.1 Źródła finansowania i limity

PUP w Żninie każdego roku przeznacza określoną pulę środków na realizację aktywnych form wsparcia w tym od 2014 r. również na bon na zasiedlenie. Ta forma aktywizacji finansowana była z Funduszu Pracy, ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020), oraz dodatkowo przyznanych środków z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ilość przyznanych bonów na zasiedlenie w każdym roku kalendarzowym ograniczona była limitem środków finansowych jakimi dysponował PUP w Żninie.

Tabela nr 1. Wykorzystanie środków w ramach bonu na zasiedlenie w latach 2014 - 2020

ŹRÓDŁO	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
FINANSOWANIA							
FUNDUSZ PRACY	-	81 400	99 890	70 300	111 000	7 400	22 200
REZERWA MINISTRA	7 200	-	-	-	7 400	-	-
PO WER	-	74 000	140 600	229 400	148 000	229 400	199 800
RAZEM*	7 200	155 400	234 256,67	293 200	266 400	236 800	222 000

Źródło: Sprawozdania Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie za lata 2014 – 2020, Załącznik nr 1 do sprawozdania MRPiPS – 02 za lata 2015 – 2020;

* faktycznie poniesione wydatki w danym roku mogą różnić się od łącznej kwoty wypłaconych bonów w związku z ewentualnymi zwrotami.

Z powyższej tabeli wynika, że środki wypłacane w ramach bonu na zasiedlenie w zależności od źródła finansowania w badanym okresie 2014 – 2020 wydatkowane były w różnych wysokościach. Z wyjątkiem roku 2014 gdzie wysokość bonu na zasiedlenie wynosiła 7 200 zł, w pozostałym okresie PUP w Żninie wypłacał bony w ramach zawartych umów z osobami bezrobotnymi w wysokości 7 400 zł. W ramach rezerwy Ministra zostały wypłacone dwa bony w roku 2014 i 2018. Natomiast największą pulę środków finansowych przeznaczonych na tę formę aktywizacji wypłaciliśmy w 2017 roku. Wartość wypłaconych bonów na zasiedlenie nie zawsze równa była faktycznemu wykorzystaniu środków na koniec 31 grudnia danego roku. Związane to było z rozliczeniem umów i przypisaniem do zwrotu części bonu proporcjonalnie do udokumentowanego okresu zatrudnienia oraz sytuacją, w której osoby w związku z niewykorzystaniem bonu zwracały go w całości.

4.2 Struktura osób objętych aktywizacją w ramach bonu na zasiedlenie

Analizując formę wsparcia finansowego dla osób bezrobotnych jaką jest bon na zasiedlenie w badanym okresie 2014 – 2020 należy przede wszystkim wskazać liczbę osób młodych zarejestrowanych w PUP w Żninie, ponieważ tylko osoby do 30 r.ż. mogły o tę formę pomocy się ubiegać. Poniższe wykresy pokazują dane dot. udziału osób młodych do ogółu osób

zarejestrowanych w latach 2014-2020, liczbę osób, które otrzymały bon na zasiedlenie oraz ich strukturę w poszczególnych latach.

Tabela nr 2. Procentowy udział osób bezrobotnych do 30 r.ż. zarejestrowanych w PUP w Żninie w stosunku do ogółu osób zarejestrowanych w latach 2014 – 2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bezrobotni do 30 r.ż.	1602	1274	1173	784	727	600	644
Procentowy udział w ogóle osób bezrobotnych	33,2	30,4	29,8	26,2	27,7	26,2	26,05

Powyższa tabela prezentuje udział osób młodych zarejestrowanych w PUP w Żninie w stosunku do wszystkich osób zarejestrowanych na dzień 31 grudnia każdego roku. Dane te pokazują, że liczba osób do 30 r.ż., która widniała w ewidencji osób bezrobotnych w badanym okresie w poszczególnych latach malała.

Wykres nr 1. Liczba osób podejmujących pracę lub rozpoczynających działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w okresie 2014 – 2020

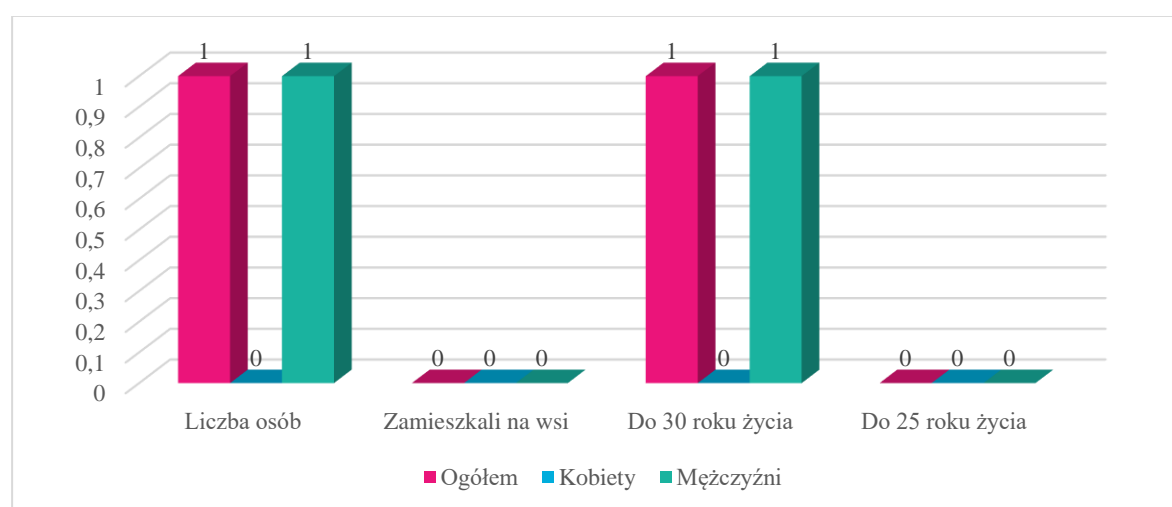

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-01 za lata 2014 – 2020

Z powyższego wykresu wynika, że największe zainteresowanie bonem na zasiedlenie odnotowano w roku 2017 – wówczas 39 osób bezrobotnych zostało wykreślonych z ewidencji osób bezrobotnych z tytułu podjęcia zatrudnienia (w tym dwie rozpoczęły działalność gospodarczą). W pierwszym roku realizacji formy tj. 2014 tylko jedna osoba skorzystała ze wsparcia urzędu i wyjechała poza dotychczasowe miejsce zamieszkania w poszukiwaniu zatrudnienia. Od 2017 roku w związku ze spadkiem liczby osób bezrobotnych do 30 r.ż. zarejestrowanych w PUP w Żninie zaobserwować można było również spadek zainteresowania tą formą wsparcia. W roku 2019 z formy skorzystało 31 osób, wśród których jedna osoba rozpoczęła działalność gospodarczą. Należy jednak zaznaczyć, że liczba osób, które w danym roku podjęły pracę czy też rozpoczęły swoją przygodę zawodową na własny rachunek nie jest adekwatna do liczby osób, którym wypłacono środki w ramach zawartych umów. Związane jest to z podpisaniem umowy w grudniu danego roku i ważnością bonu przez 30 dni. Z taką sytuacją mieliśmy do czynienia w roku: 2017, 2019 i 2020 i dotyczyła ona 4 umów. Oznacza to, że osoby te są wykazane w sprawozdaniu MRPiPS w strukturze i bilansie osób bezrobotnych nie w roku, w którym podpisali umowę i tym samym otrzymali pomoc finansową ale w kolejnym roku tj. w momencie podjęcia zatrudnienia.

Poniżej przedstawiono strukturę i bilans osób bezrobotnych, które skorzystały z finansowego wsparcia w ramach bonu na zasiedlenie w analizowanym okresie 2014 -2020 z podziałem na miejsce zamieszkania, płeć, wiek oraz okres figurowania w ewidencji PUP w Żninie.

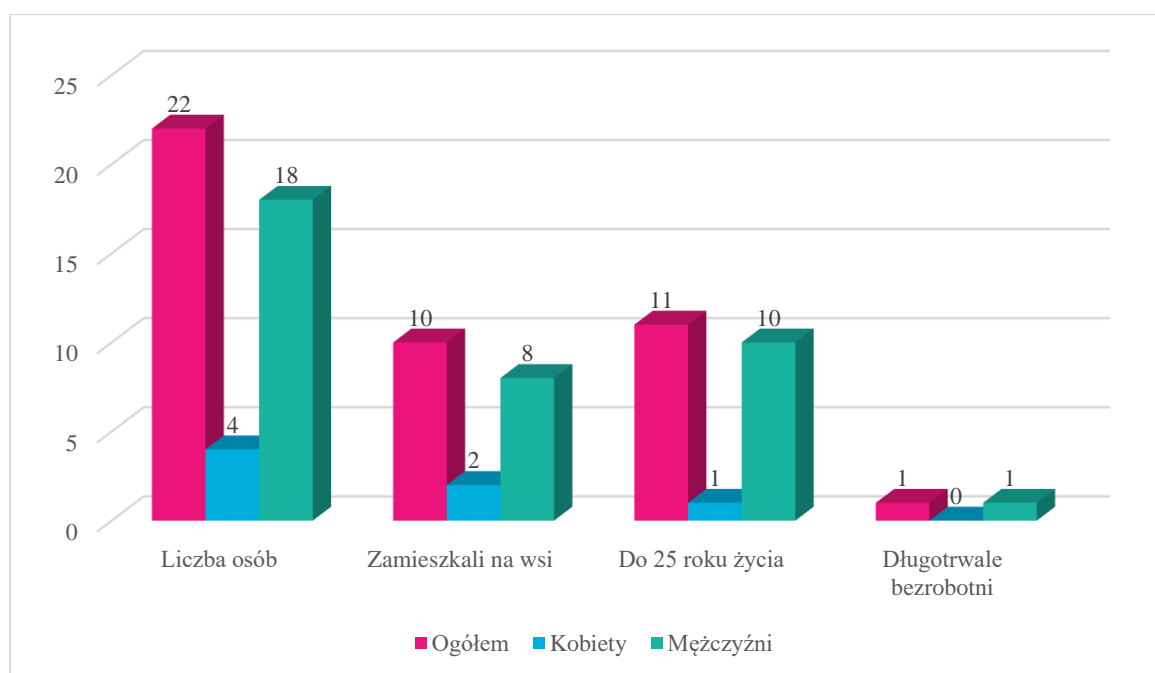
Wykres nr 2. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2014

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-01 za 2014 rok.

W 2014 roku z powiatu żnińskiego do pracy powyżej 80 km od miejsca dotychczasowego zamieszkania wyjechała jedna osoba. Był to mężczyzna powyżej 25 roku życia, zamieszkujący obszar miejski, który nie posiadał statusu osoby długotrwale bezrobotnej.

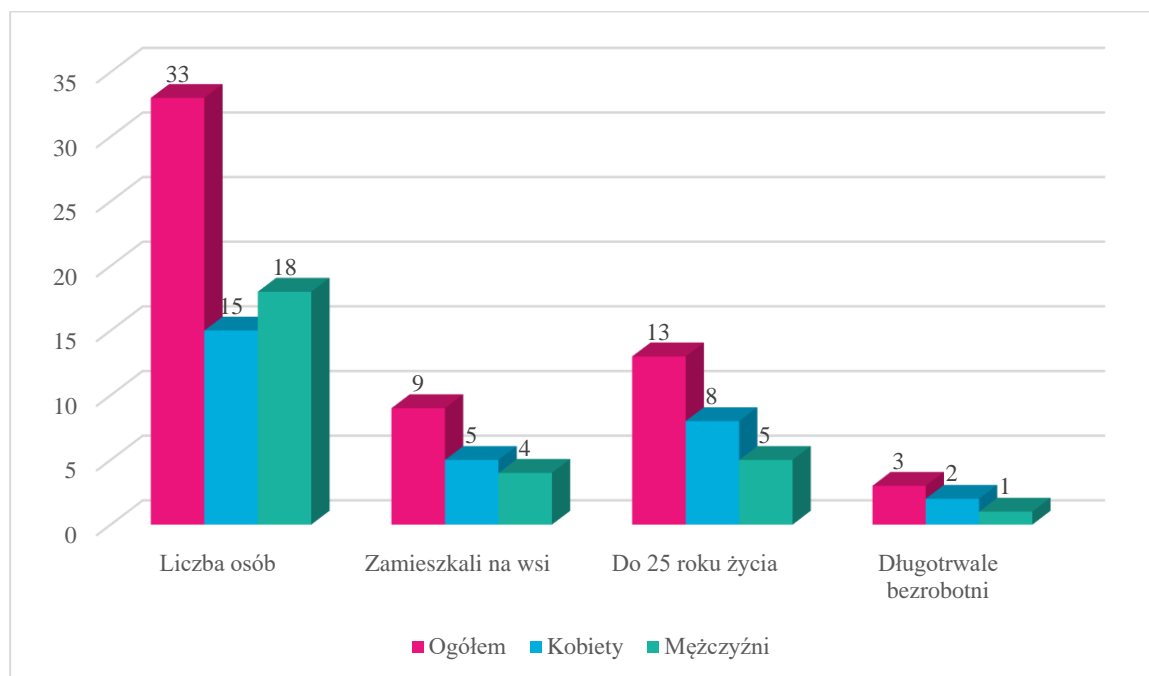
Wykres nr 3. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2015

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-01 za 2015 rok.

Z powyższego wykresu wynika, że w roku 2015 sporą grupę osób, które skorzystały z pomocy urzędu pracy i znalazły zatrudnienie w ramach otrzymanego bonu stanowili mężczyźni bo aż 81,82%, natomiast kobiety 18,18%. Prawie połowa osób bezrobotnych ubiegających się o to wsparcie posiadała meldunek na terenie wiejskim – 45,45% z czego mężczyźni stanowili większość tej grupy bo aż 80%. Połowa beneficjentów należała do grupy osób do 25 roku życia i tylko jedna osoba posiadała status osoby długotrwale bezrobotnej.

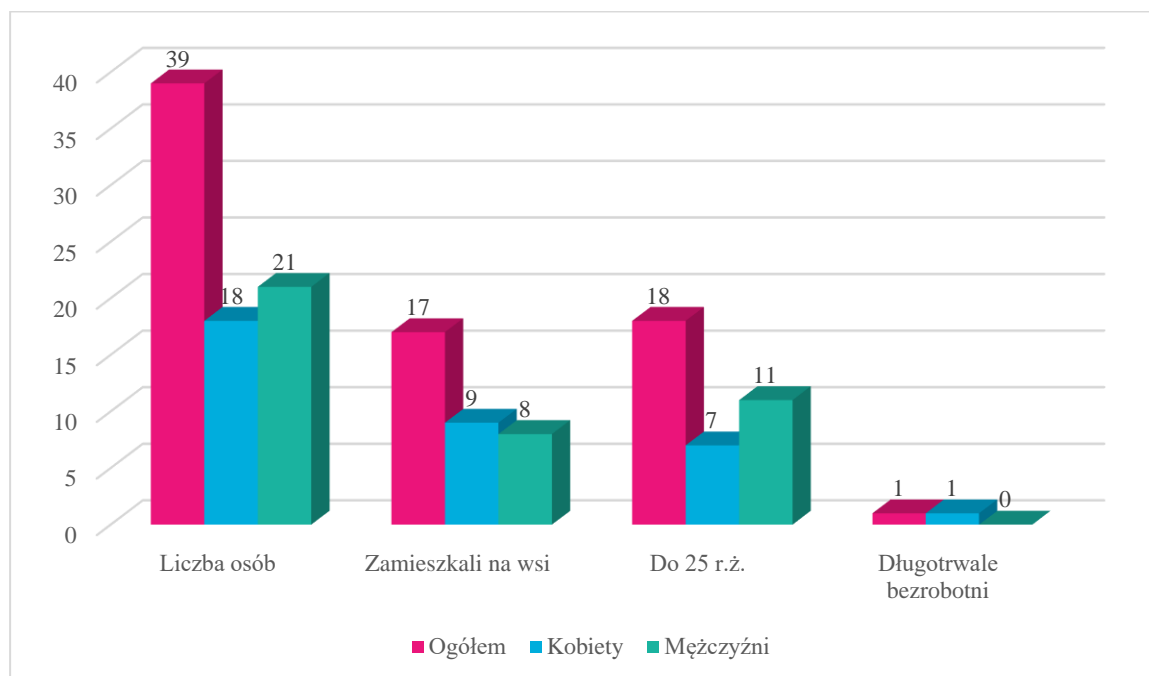
Wykres nr 4. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2016

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-01 za 2016 rok

Wykres pokazuje, że w roku 2016 bon na zasiedlenie cieszył się sporym zainteresowaniem wśród ludzi młodych, ponieważ aż 33 osoby zdecydowały się opuścić powiat żniński w celu rozpoczęcia swojej drogi zawodowej. W grupie tej mężczyźni stanowili 54,55% ogółu czyli nieco ponad połowę wszystkich beneficjentów (kobiety 45,45%). 27,27% osób bezrobotnych ubiegających się o wsparcie finansowe w ramach bonu pochodziło z obszaru wiejskiego, z czego 55,56% stanowiły kobiety, 44,44% mężczyźni. Analizując grupę osób do 25 roku życia widzimy, że tutaj również przewagę miały kobiety. Wśród 13 osób do 25 roku życia podejmujących zatrudnienie w ramach bonu (39,39% ogółu) było 61,54% kobiet i 38,46% mężczyzn. Beneficjenci bonu to głównie osoby, które bezpośrednio w czasie poprzedzającym jego otrzymanie nie doświadczyły bezrobocia długotrwałego. W roku 2016 wśród wszystkich beneficjentów jedynie 9,09% osób posiadało status osoby długotrwale bezrobotnej z czego kobiety stanowiły jego większość.

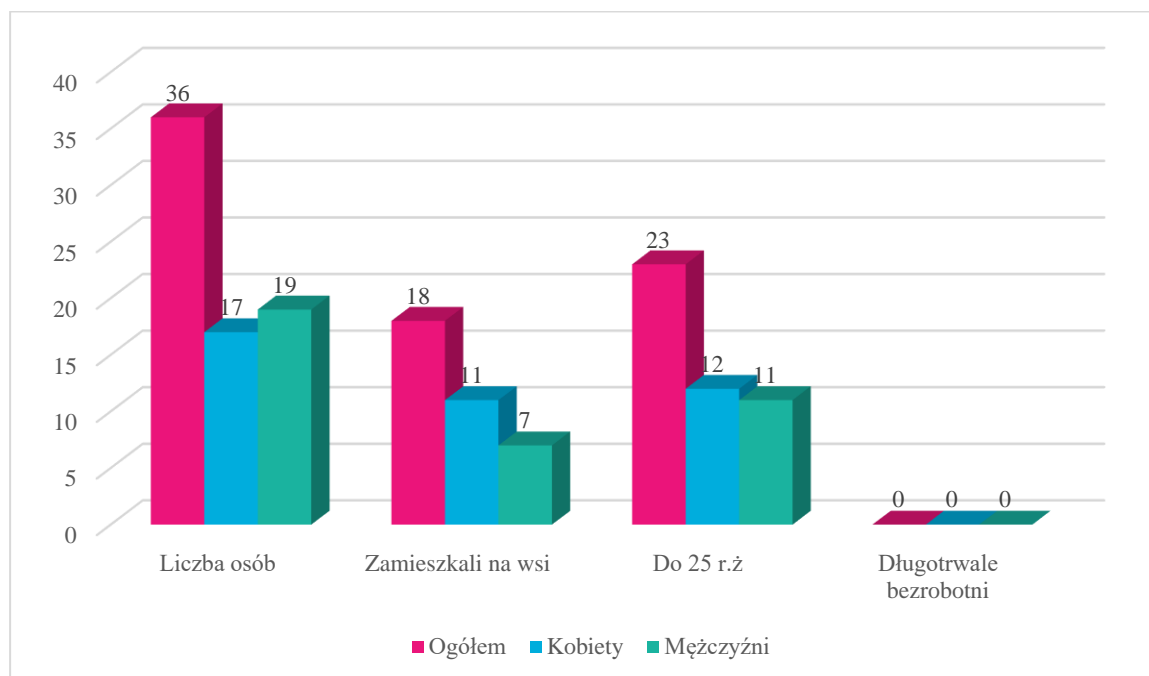
Wykres nr 5. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2017

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-01 za 2017 rok.

Jeśli chodzi o strukturę demograficzną w roku 2017 i liczbę osób, które otrzymały bon, to ogółem było ich 39 w tym 53,85% to mężczyźni, a 46,15% kobiety. Beneficjenci zamieszkujący obszary wiejskie stanowili 43,59% ogółu z czego liczba kobiet i mężczyzn była do siebie zbliżona (52,94% - kobiety, 47,06% mężczyźni). W grupie zaktywizowanych osób w ramach bonu na zasiedlenie 46,15% stanowiły osoby w wieku do 25 r.ż., co oznacza, że większość beneficjentów to osoby, które wcześniej zakończyły proces edukacji. Jedna kobieta, wśród wszystkich zaktywizowanych osób posiadała przed otrzymaniem wsparcia status osoby długotrwale bezrobotnej. W 2017 roku w PUP w Żninie wydano, a tym samo wypłacono największą liczbę bonów bo aż 39, z czego dwie osoby (kobiety) opuściły powiat żniński i rozpoczęły poza miejscem dotychczasowego zamieszkania działalność gospodarczą.

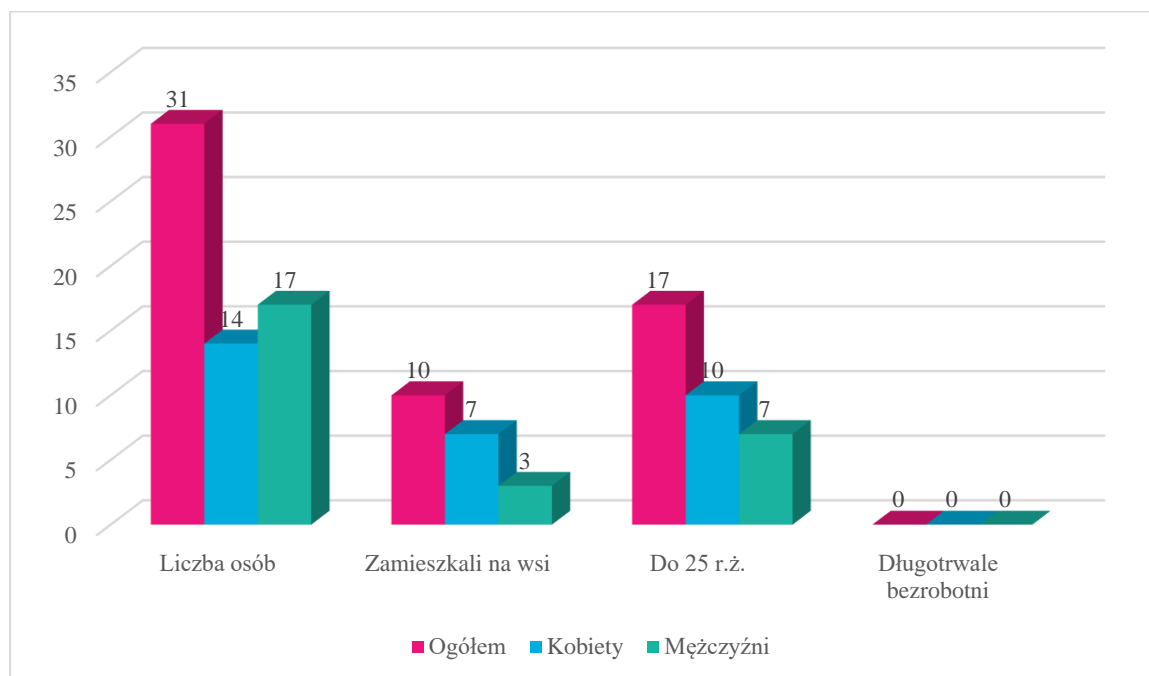
Wykres nr 6. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2018

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-01 za 2018 rok.

W 2018 roku liczba kobiet i mężczyzn była do siebie zbliżona. Mężczyźni stanowili 52,78% ogółu, natomiast kobiety 42,22%. Połowa beneficjentów (18 osób) zamieszkiwała tereny wiejskie przed otrzymaniem wsparcia. Większą część tej grupy stanowiły kobiety - 61,11% , natomiast mężczyźni – 38,89%. Sporą grupą beneficjentów stanowili bezrobotni do 25 r.ż. bo aż 63,89% ogółu, w tym 52,17% to kobiety i 47,83% mężczyźni. Spośród osób, które zdecydowały się opuścić powiat żniński w poszukiwaniu zatrudnienia żadna z osób nie otworzyła działalności gospodarczej. Żadna z osób nie posiadała też statusu osoby długotrwale bezrobotnej

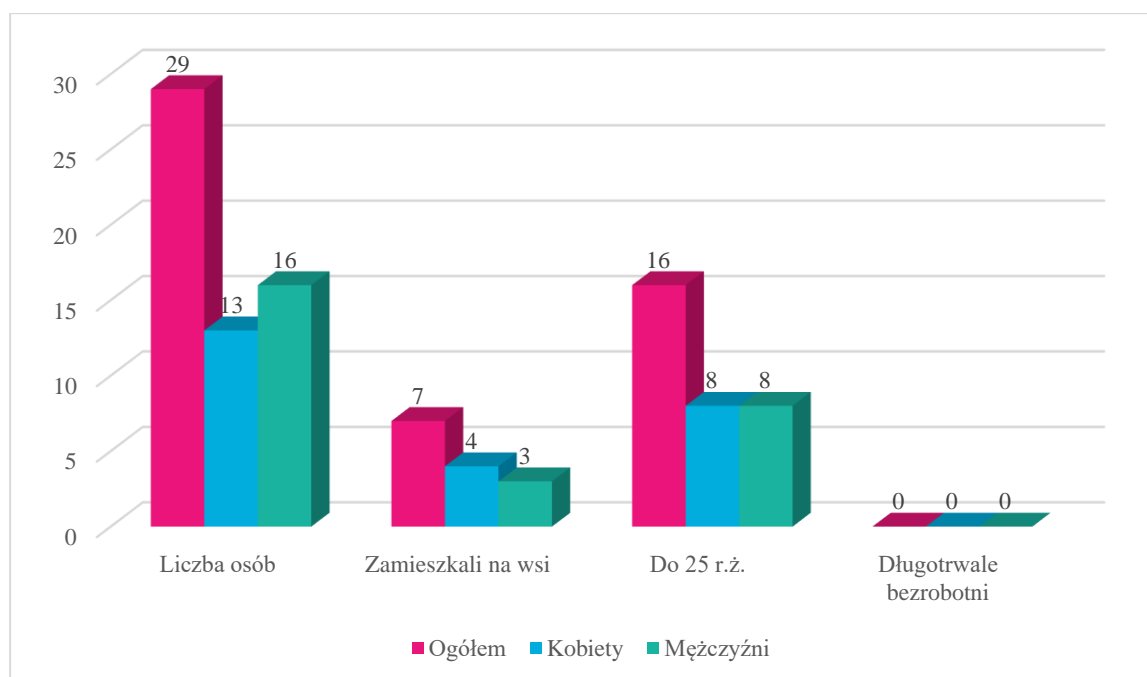
Wykres nr 7. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2019

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-01 za 2019 rok.

Powyższy wykres dot. struktury osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w 2019 r. wskazuje, że zaledwie 31 osób skorzystało z tej formy pomocy. Z pewnością jest to spowodowane ogólnym spadkiem osób do 30 r.ż. zarejestrowanych w PUP w Żninie w badanym okresie czasu. Wśród 31 beneficjentów mężczyźni stanowili 54,84% ogółu z kolei kobiety 45,16%. Część osób młodych - tak jak w latach ubiegłych – pochodziła z obszarów wiejskich i stanowiła ona 32,26% ogółu z czego większość z nich to kobiety, które stanowiły aż 70 % wszystkich osób. Kobiety również przeważały w grupie osób do 25 r.ż. – 58,82%, mężczyźni – 41,18%. W roku 2019 wśród osób, które otrzymały wsparcie finansowe w momencie wejścia na rynek pracy nie było osoby, która posiadałaby status osoby długotrwale bezrobotnej. W 2019 roku 31 osób podjęło zatrudnienie w ramach otrzymanego bonu na zasiedlenie a jedna osoba (mężczyzna po 25 r.ż. z obszaru miejskiego) rozpoczęła działalność gospodarczą ponad 80 km od miejsca dotychczasowego zamieszkania.

Wykres nr 8. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2020

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-01 za 2020 rok.

W ostatnim badanym roku tj. w roku 2020 ponownie większą część wszystkich osób zaktywizowanych w ramach bonu na zasiedlenie stanowili mężczyźni – 55,17%. Zauważyć można było ciągły spadek osób w ogóle zainteresowanych poszukiwaniem pracy z dala od dotychczasowego miejsca zamieszkania. Niewątpliwie wpływ na to miał wprowadzony w całym kraju stan epidemiologiczny, którego skutki znacząco odczuli wszystkie branże zawodowe. Wyjazd i poszukiwanie pracy w nowym miejscu utrudniały również wprowadzane na bieżąco obostrzenia związane z pandemią. Wśród 29 osób, które podjęły zatrudnienie (nie było osoby, która rozpoczęłaby działalność gospodarczą) 24,14% stanowiły osoby zamieszkałe na obszarze wiejskim (kobiety – 57,14%, mężczyźni – 42,86%). Natomiast 55,17% ogółu to osoby, które ukończyły szkołę średnią bądź studia wyższe w krótkim czasie przed rejestracją w PUP w Żninie. Podobnie jak w dwóch poprzednich latach żaden z beneficjentów bonu nie posiadał statusu osoby długotrwale bezrobotnej.

4.3 Efektywność zatrudnieniowa

PUP w Żninie każdego roku począwszy od 2015 bada efektywność zatrudnieniową realizowanych form aktywizacji.

Efektywność zatrudnieniowa omawianego bonu na zasiedlenie mierzona jest jako procentowy udział liczby osób, które w trakcie lub po zakończeniu udziału w formie aktywizacji (bonu) zostały wykazane jako zatrudnione (osoby, które w trakcie lub w okresie 3 miesięcy od zakończenia udziału w formie aktywizacji podjęły pracę i wykonywały ją co najmniej 30 dni – zgodnie z danymi pozyskiwanymi z ZUS), w stosunku do ogółu liczby osób, które zakończyły udział w formie w tym te, które zakończyły aktywizację rozpoczętą w roku poprzednim.

Przez zatrudnienie z kolei należy rozumieć:

- wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego oraz umowy o pracę nakładczą;
- wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umów cywilnoprawnych, w tym umowy agencyjnej, umowy zlecenie, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych;
- wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS lub CEIDG.

Analizując poniższe dane dotyczące efektywności zatrudnieniowej należy zaznaczyć, że w roku 2015 zmieniona została metodologia naliczania efektywności zatrudnieniowej. W związku z tym można zauważyć, że w sprawozdaniu za 2015 rok liczba osób, które zostały zatrudnione po zakończeniu omawianej formy aktywizacji nie odzwierciedlała stanu faktycznego (efektywność ponad 100%) dlatego też w Wykresie nr 9 prezentującym efektywność zatrudnieniową bonu na zasiedlenie nie uwzględniono pierwszego okresu sprawozdawczego.

Tabela nr 3. Efektywność zatrudnieniowa bonu na zasiedlenie 2015 - 2020

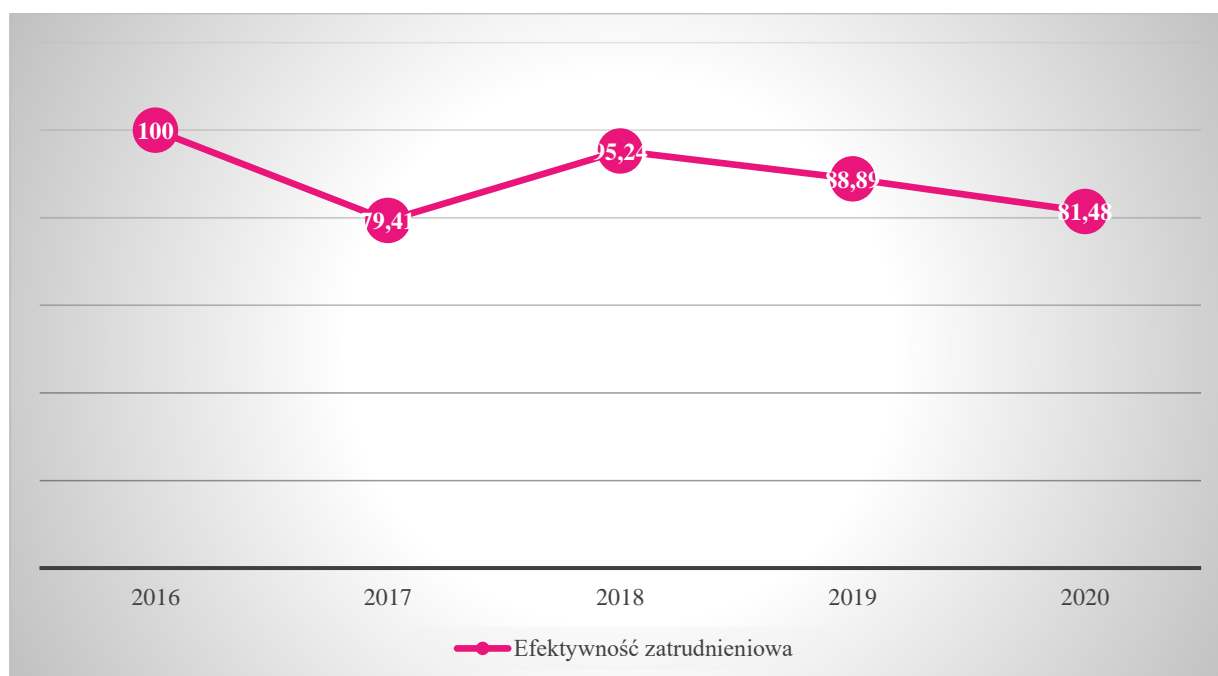
	Liczba osób uczestniczących w formie*	Liczba osób, które zakończyły udział w formie	Liczba osób, które zostały zatrudnione	Efektywność zatrudnieniowa (%)
2015	22	4	19	475**
2016	33	27	27	100
2017	39	34	27	79,41
2018	36	42	40	95,24
2019	31	36	32	88,89
2020	29	27	22	81,48

*Źródło: Sprawozdania MRPiPS-02 za lata 2015 – 2020,
Sprawozdania MRPiPS-01 za lata 2015 – 2020.*

** do efektywność zatrudnieniowej brane są jedynie osoby, które podjęły zatrudnienie/rozpoczęły działalność gospodarczą w danym roku. Do efektywności nie są ujmowane osoby, które zwracały kwotę bonu w całości w związku z brakiem podjęcia zatrudnienia, a na które poszedł mimo wszystko wydatek.*

*** efektywność na podstawie sprawozdania MPiPS – 02 za rok 2015.*

Wykres nr 9. Efektywność zatrudnieniowa bonu na zasiedlenie wyrażona procentowo

*Źródło: Sprawozdania MRPiPS-02 za lata 2015 – 2020,
Sprawozdania MRPiPS-01 za lata 2015 – 2020.*

Podsumowanie

W okresie 7 lat tj. 2014 – 2020 Powiatowy Urząd Pracy w Żninie dzięki środkom pozyskanym z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego objął wsparciem w ramach bonu na zasiedlenie łącznie 191 młodych osób bezrobotnych, planujących migrację do miejscowości poza dotychczasowe miejsce zamieszkania. Udzielone wsparcie stanowi pomoc finansową, która z pewnością pomogła osobom rozpoczynającym pracę utrzymać się zwłaszcza w pierwszych miesiącach w nowym miejscu zamieszkania. Można przypuszczać, że część tych osób, które otrzymały wsparcie finansowe i tak wyjechałaby w poszukiwaniu pracy a zatem dla nich bon stanowił dodatkową zachętę i pomoc.

W latach 2014 - 2020 ilość osób korzystających ze wsparcia PUP w Żninie zmieniała się. Od 2014 r. ilość beneficjentów pomocy rosła osiągając największą swoją wartość w 2017 r. a następnie sukcesywnie zmniejszała się. Spadek liczby osób, które zdecydowały się na wyjazd w poszukiwaniu zatrudnienia z pewnością związany był z ogólnym spadkiem stopy bezrobocia i spadkiem liczby osób do 30 r.ż. zarejestrowanych w PUP w Żninie.

Beneficjenci bonu na zasiedlenie decydując się zmienić dotychczasowe miejsce zamieszkania jako miasto docelowe najczęściej wybierali Poznań. Jest to jedno z większych miast położonych w pobliżu powiatu żnińskiego, które spełnia pod względem odległości ustawowy warunek przyznania bonu na zasiedlenie. Tam też swoją drogę zawodową rozpoczęło najwięcej młodych pracowników (ok. 80%). Zdarzały się również przypadki osób, które na przestrzeni 7 lat podejmowały zatrudnienie w Gdańsku, Wrocławiu, w Warszawie, czy w Łodzi.

Spis tabel

Tabela nr 1. Wykorzystanie środków w ramach bonu na zasiedlenie w latach 2014 - 2020

Tabela nr 2. Procentowy udział osób bezrobotnych do 30 r.ż. zarejestrowanych w PUP w Żninie w stosunku do ogółu osób zarejestrowanych w latach 2014 – 2020

Tabela nr 3. Efektywność zatrudnieniowa bonu na zasiedlenie 2015 - 2020

Spis wykresów

Wykres nr 1. Liczba osób podejmujących pracę lub rozpoczynających działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w okresie 2014 – 2020

Wykres nr 2. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2014

Wykres nr 3. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2015

Wykres nr 4. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2016

Wykres nr 5. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2017

Wykres nr 6. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2018

Wykres nr 7. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2019

Wykres nr 8. Struktura osób, które podjęły pracę/rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie w roku 2020

Wykres nr 9. Efektywność zatrudnieniowa bonu na zasiedlenie wyrażona procentowo

